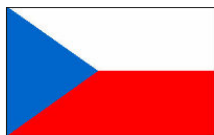


# Evropská strategie Raw Materials Initiative

**Mgr. Pavel Kavina, Ph.D.,**  
ředitel odboru surovinové a energetické bezpečnosti  
Ministerstvo průmyslu a obchodu



Národní technická knihovna, 10.12.2012



# Specifika nerostných surovin

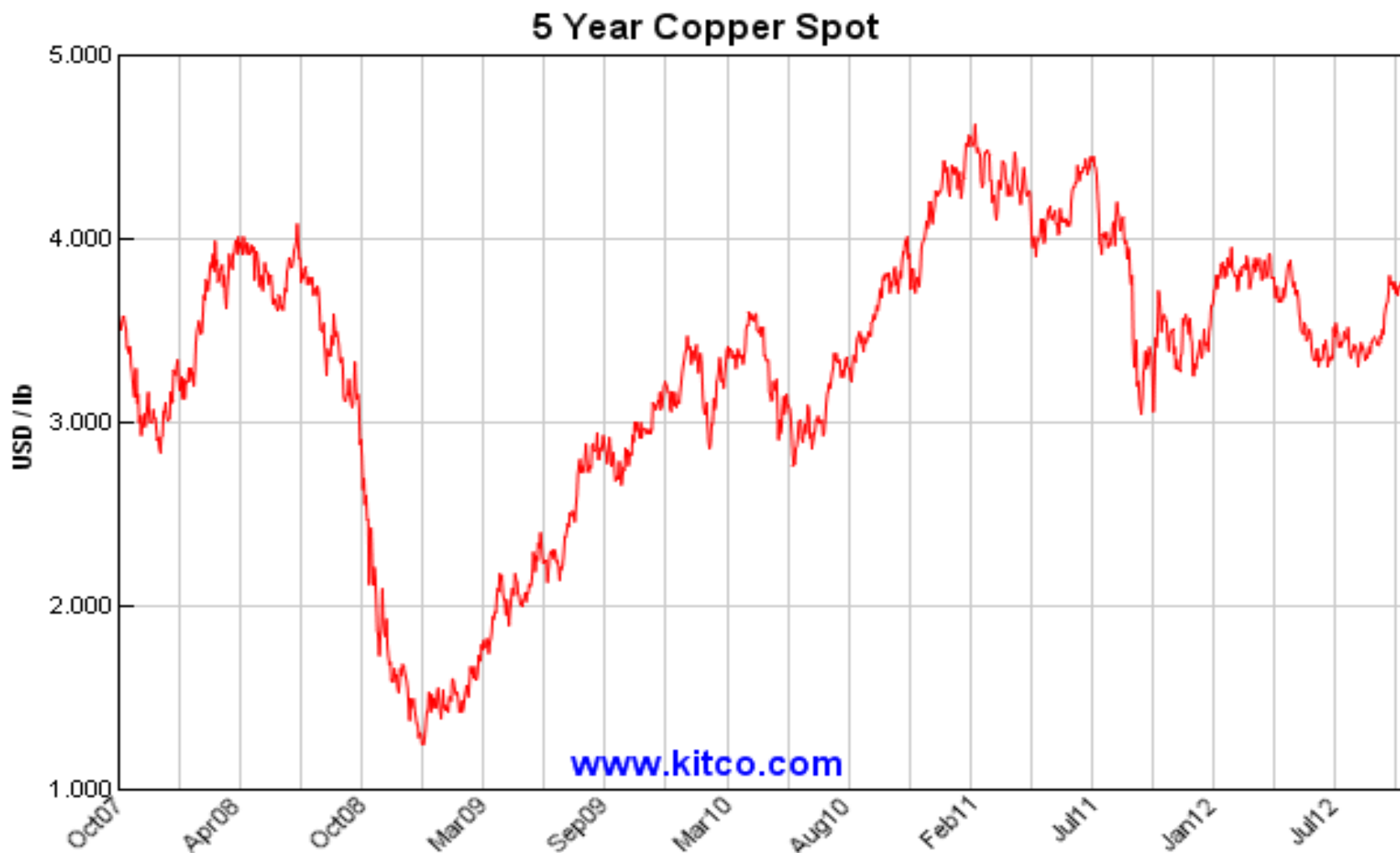


- Ložisko nerostné suroviny není přírodovědným, ale ekonomickým pojmem
- Pojem nerostná surovina je v čase proměnlivý
- Ložiska nerostných surovin jsou nepřemístitelná
- Obrovská multiplikační schopnost těžebního průmyslu – generování návazných podnikatelských i pracovních příležitostí – příležitost ke znovu nastartování české ekonomiky v období po krizi.

# Změny na globálním trhu nerostných surovin

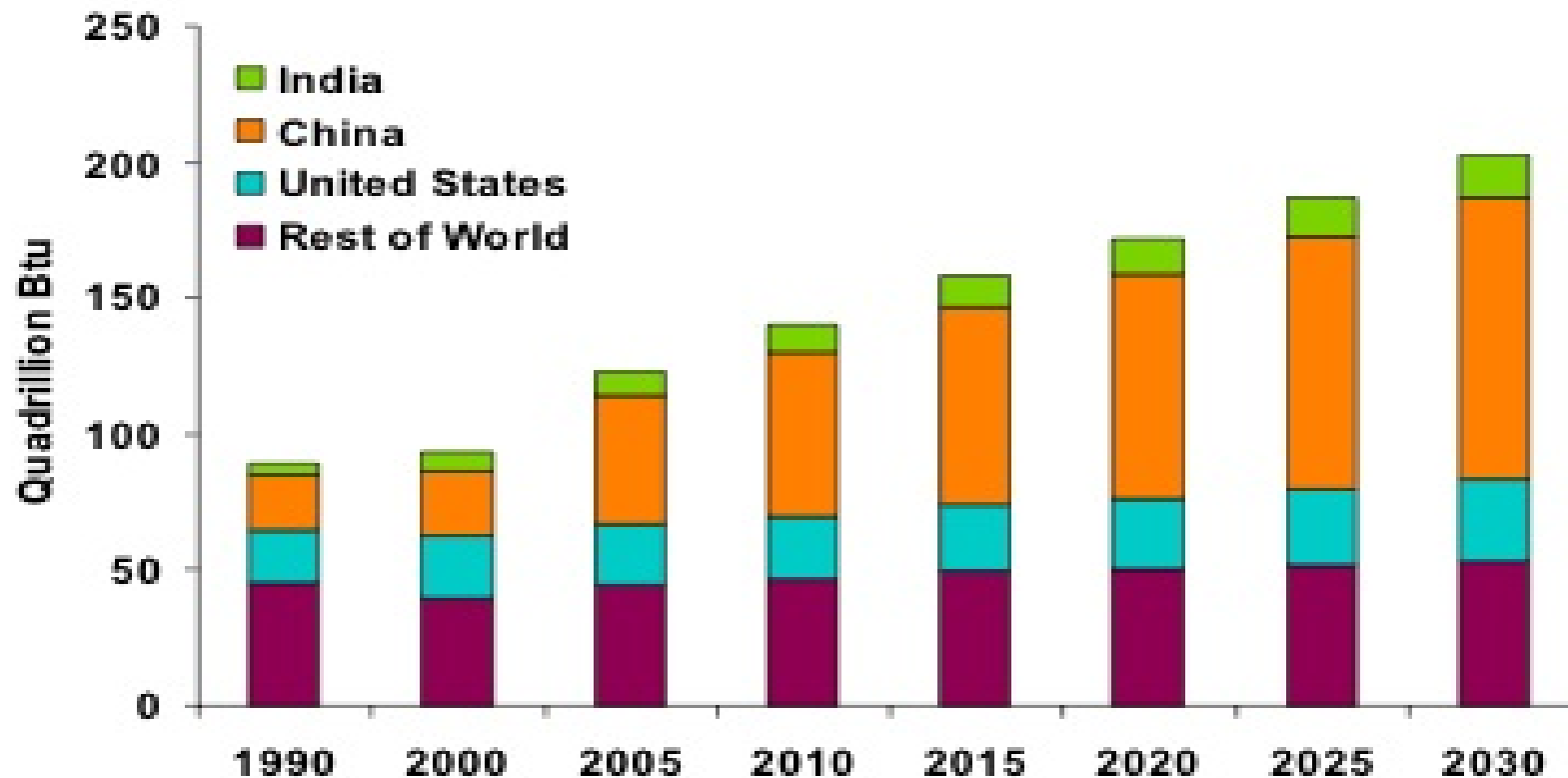
- Během velkého ekonomického růstu v letech 2002-2008 docházelo vlivem nezanedbatelného vzestupu životní úrovně v řadě někdejších rozvojových zemí k růstu výše spotřeby všech myslitelných komodit
- V návaznosti na to došlo k překlopení základních principů, které dosud platily v sektoru nerostných surovin (z mnoha zemí, které byly historicky typickými producenty a vývozci nerostných surovin se staly jejich spotřebitelé a někdy dokonce dovozci – např. Čína: železné rudy 2003, Indonésie: ropa 2005, Čína: černé uhlí 2007 aj.)
- Prudký vzestup spotřeby nejen celého spektra komodit (např. ropa, uhlí, neželezné kovy), ale také elektřiny
- Obecně se vrátilo do hry téma energetické a surovinové bezpeč.
- Současná finanční a hospodářská krize tyto jevy a trendy zpomalí či dočasně zastaví, ale rozhodně je neobrátí

# Skutečně „celosvětová“ hospodářská krize?



# Výhled světové spotřeby uhlí

## World Coal Consumption, 1990-2030



Source: EIA, IEO2008

# Evropský aspekt surovinové bezpečnosti

- Evropa má jako kontinent z hlediska nerostných surovin a možností jak posilovat svoji surovinovou a energetickou bezpečnost dvě specifika
- A) mnohasetletou historii těžby a využívání nerostných surovin (= řada bohatých zdrojů již byla v minulosti využita)
- B) Mnoho evropských zemí v 70., 80. a 90. letech upřednostňovalo dovoz surovin z neevropských teritorií nad využíváním vlastních zdrojů s odkazem na prioritu ochrany ŽP (nefunguje; problém se nejmenuje těžba, ale spotřeba; suroviny je třeba stejně někde vydobýt, často horšími technologiemi než by tomu bylo v Evropě; vzniká i další zátěž ŽP přepravou obrovských objemů hmoty)

# Verheugenova iniciativa – relevantní reakce EU



- v listopadu 2008 zveřejnil viceprezident EK Günter Verheugen kompaktní dokument The Raw Materials Initiative
- tři pilíře
- vyšší využívání domácích nerostných zdrojů (vč. jejich důkladné revize a podpory projektu nového geologického průzkumu moderními metodami až do hloubky 4 km)
- zahájení "surovinové diplomacie" – budování vzájemně výhodných vztahů se zeměmi, které disponují dostatečně širokým surovinovým potenciálem (oddělení politické a ekonomické diplomacie, využití projektů rozvojové spolupráce, diverzifikace českého ZO)
- podpora materiálově úsporných technologií
- 14 superkritických komodit EU

# Vyšší využívání domácích surovin



- ČR patří spolu s Polskem, Řeckem, Španělskem, Portugalskem, Finskem a Švédskem mezi ty členské země EU, kde má dosud těžební průmysl relativně dobré postavení, díky čemuž jsou tyto země, alespoň v některých komoditách částečně či zcela soběstačné
- V ČR je těženo ve významném množství: hnědé uhlí, černé uhlí, kaolíny, bentonity, živcové suroviny, vápence, sklářské a slévárenské písky, stavební kámen, štěrkopísky, cihlářské hlíny, některé druhy jílu, dekorační kámen
- V menších objemech jsou získávány: diatomit, grafit, sádrovec
- Ve zcela zanedbatelných objemech: ropa, zemní plyn
- Od poloviny 90. let nejsou těženy rudy, tj. kovy v celém spektru
- V souladu s RMI je více se soustředit na využívání domácích surovin
- Potenciál zcela jistě existuje

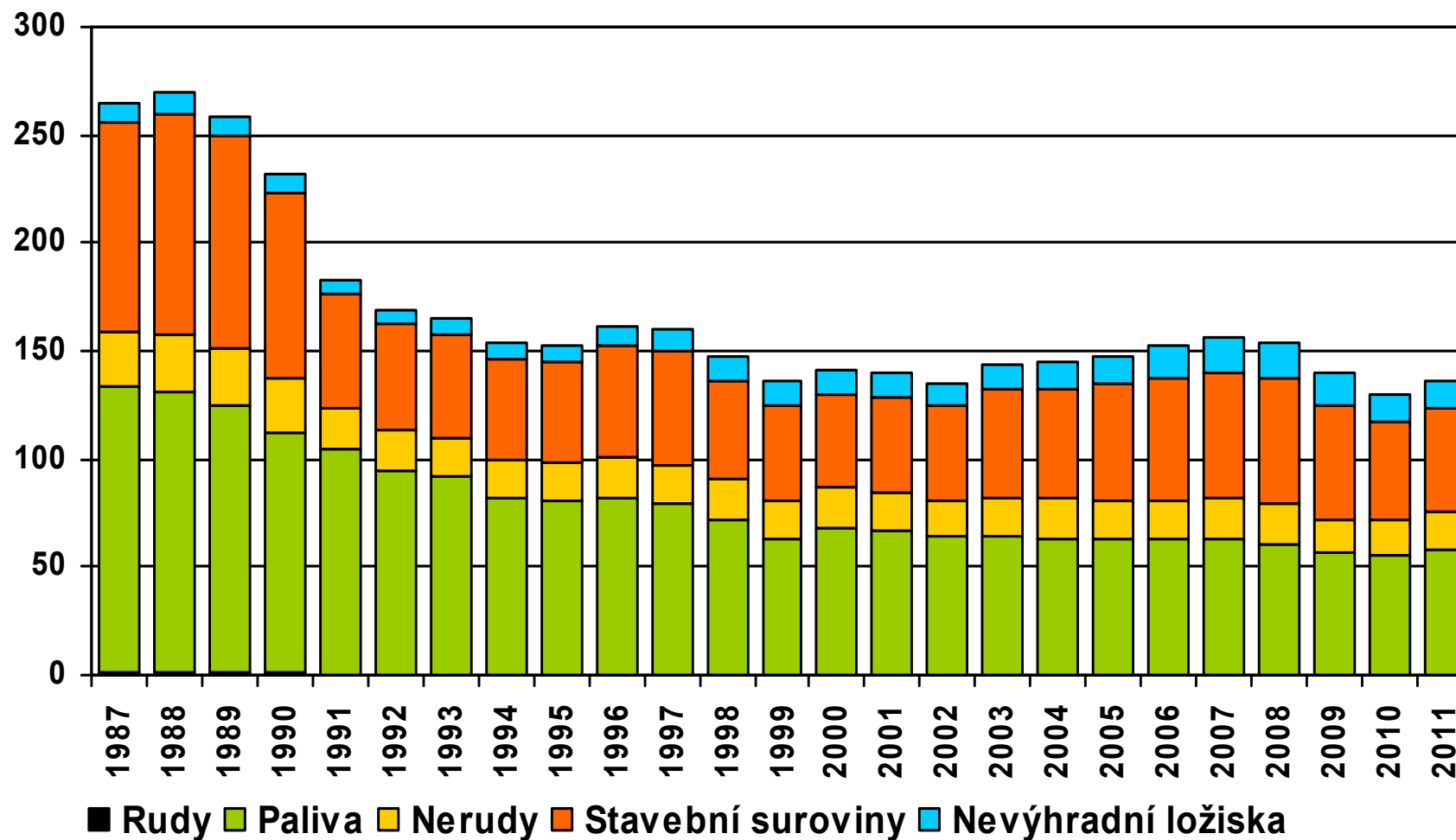


# Surovinová diplomacie



- Je třeba se zaměřit na země, s nimiž existují historické vazby a které nejsou dosud zcela „zabrány“ konkurenčními globálními hráči
- Jméno české/československé geologie má stále velmi dobrý zvuk v mnoha zemích světa
- Čeští/českoslovenští geologové našli v mnoha zemích ložiska mimořádných kvalit
- Možnost na tuto tradici navázat
- Vývoz žádaného know-how
- Podpora diverzifikace českého zahraničního obchodu
- Při dobře nastaveném systému podpory lze očekávat velký multiplikační efekt – vytváření navazujících obchodních příležitostí pro české firmy (mapování, geologické práce, dodávky dobývací techniky, zpracovatelských technologií, atd.)

# Domácí těžba v ČR v letech 1987-2011 (mil. tun)



# Hlavní cíle aktualizace surovinové politiky

- Vytvářet podmínky k zajištění potřeb ČR nerostnými surovinami.
- Vytvářet podmínky pro využití disponibilních zásob, zachovat kontinuitu těžební schopnosti strategických surovin.
- Posilovat surovinovou bezpečnost státu.
- Zajistit důslednou ochranu ložisek vyhrazených nerostů.
- V maximální možné míře, avšak efektivně, využívat domácí zdroje nerostných surovin.
- Vytvářet podmínky pro úspěšnou realizaci ekonomické diplomacie v oblasti nerostných surovin.
- Podporovat materiálově úsporné technologie.



# Závěr

- Zabezpečení dostatku vstupních surovin pro ekonomiku některé země považují za součást národní bezpečnosti
- Dobrá kondice těžebního průmyslu může s ohledem na jeho silnou multiplikační schopnost napomoci znovu nastartovat českou ekonomiku v období po krizi
- Vysoké ceny nerostných komodit mohou „vydělat“ ložiskům na použití nejvyspělejších těžebních a úpravárenských technologií s minimálními dopady na ŽP
- Vše, co lidstvo využívá, pochází pouze ze 2 zdrojů – buď si vypěstujeme nebo vytěžíme.
- Další postup: projednání vládou, SEA, schválení.